Поштарина плаћена у готовом

НОВИ САД
петак,
24 јуна 1938
Година IV — Бр. 142 (926)

Излази свакодневно
осим понедељника
Месечна претплата 20 дин.
за земљу, 50 за иностранство
Примерак 1 динар
Огласи по тарифи

ДАН

ДАН
независни информативни
дневник

Уредништво и администрација:
Краља Александра ул. бр. 7
Телефони: 21—05 и 21—06
Чековни рачун код Поштанске штедионице у Београду
број 58.460
Поштански фах бр. 178

Енглеска ће пружити потпору на привредном пољу средњеевропским и балканским државама

Лондон, 23 јула. (А.А.) — ДНБ јавља:

„Дејли Експрес" доноси вест да ће Енглеска, вероватно, пружити потпору на привредном пољу неким средњеевропским и балканским државама.

Верује се да г. Татареску, који сада борави у Лондону, припрема терен за преговоре између Енглеске и Румуније.

Следеће преговоре Енглеска ће водити са Грчком, а доцније и са Чехословачком.

ВЛАДА ЈЕ ДОНЕЛА УРЕДБЕ О ОСНИВАЊУ ФОНДОВА ЗА ГРАЂЕЊЕ ПУТЕВА И МЕЛИОРАЦИЈЕ

Београд, 23 јуна. — Краљевска влада је прописала две нове важне Уредбе које се односе на финансирање великих јавних радова, и то: Уредбу о оснивању фонда за грађење путева и Уредбу о мелиорационом фонду. Предвиђени приходи путних фондова пружају могућност да се већ у првој години закључи један зајам од милијарду и пет стотина милиона динара за градњу нових путева у свима крајевима државе. Приходи Мелиорационог фонда, такође, пружиће широку базу за закључење једног великог зајма за извршење мелиорационих радова.

Страховит злочин једног манијака на београдској железничкој станици

Београд, 23 јуна. — Ноћас се на перону београдске железничке станице одиграо страховит злочин, незапамћен у аналима престоничке полиције. Са седам револверских метака 21-годишњи младић Крешимир Благојевић убио је Тихомира Дивјака, вишег саветника Министарства шума и рудника и Петра Билбију, дрварског трговца, ранивши поред тога г. Богдана Калабу директора Шипадове железнице и г. Љубомира Арежину, чиновника Војне академије.

Манијак злочинац Благојевић је одмах разоружан и спроведен у притвор. Досадашња истрага није могла да расветли узроке овог страховитог крвопролића, али изгледа да је убица хтео да убије народног посланика г. Миљкана Арежину и директора Шипадове железнице г. Богдана Калабу па је убио друга лица. На станичном перону овај страховит злочин изазвао је међу путницима праву панику. Истрага се наставља.

—о—

Смрт мајке елглеске краљице

Лондон, 23 јуна. (А.А.) — Авас јавља:

Мајка Њеног Величанства Краљице Елизабете, грофица Стратмор, преминула је јутрос у 2 часа у својој лондонској резиденцији после једне срчане кризе од које је патила неколико дана.

Грофица Стратмор умрла је у 76 години.

Њихова Величанства Краљ и Краљица присуствовали су последњим часовима грофице Стратмор, а два часа после њене смрти вратили су се у Бекингемску палату.

—о—

Г. др. Стојадиновић на Бледу

Блед, 23 јуна. — Јуче после подне довезао се на Блед, по повратку из Италије, Претседник Министарског савета и Министар спољних послова г. др. Милан Стојадиновић, у пратњи шефа кабинета г. др. Драгана Протића.

СВ. АРХИЈЕРЕЈСКИ САБОР ИЗВРШИО ЈЕ ИЗБОР НОВИХ ЕПИСКОПА

Београд, 23 јуна. — Под претседништвом Њ. Св. Патријарха Гаврила синоћ је Св. Архијерејски Сабор закључио своје дводневно редовно заседање. Заседање Сабора протекло је у пуној једнодушности, тако да су све одлуке донете једногласно. На јучерашњој, завршној седници извршен је избор шесторице нових епископа.

За епископа американско-канадског изабран је епископ мукачевско-пријашевски г. др. Дамаскин;

за епископа охридско-битољског изабран је викар Њ. Св. Патријарха г. Платон;

за епископа горњо-карловачке епархије, са седиштем у Плашком, изабран је викару Њ. Св. Патријарха, епископ г. Сава;

за епископа мукачевско-пријашевског изабран је архимандрит г. Владимир Рајић, професор Друге мушке гимназије у Београду;

за викаре Њ. Св. Патријарха изабрани су архимандрит Николај Јовановић, архијерејски заменик на Цетињу са титулом епископа будимљанског и архимандрит Дионисије, управник Монашке школе у Високим Дечанима, са титулом епископа моравичког.

За претседника Великог црквеног суда изабран је епископ злетовско-струмички г. др. Симеон.

ТРОГОДИШЊИЦА владе г. др. Стојадиновића

Г. др. Милан Стојадиновић

Долазак на управу земље владе г. др. Милана Стојадиновића на дан 24 јуна 1935 године претставља, неоспорно, важну етапу у послератној еволуцији Југославије, не само у односу на унутрашњу и спољну политику, већ и у погледу необично велике активности на економском, финансиском, просветном и културном препороду земље. После искључивог ауторитативног режима, који је достигао кулминацију на изборима од 5 маја 1935 године, влада г. др. Милана Стојадиновића налазила се пред једним тешким задатком: да постепеним смиривањем духова и ликвидацијом ауторитативних метода врати земљу у нормалан политички живот. Овај задатак био је утолико тежи, што се морало водити рачуна о многим расположењима и што се, поред одржања реда и мира, морала поклонити озбиљна пажња тешком наслеђу које је оставила влада г. Јевтића, нарочито у погледу разбуктали партиских страсти које су довеле до још јаче заоштрености између Београда и Загреба.

Декларацијом Краљевске владе, коју је прочитао на дану 4 јула 1935 године Претседник владе и Министар иностраних послова г. др. М. Стојадиновић на седници Народне скупштине, изражени су принципи наше спољне и унутрашње политике. У декларацији је подвучено да Краљевска влада, образована путем високог поверења Краљевског Намесништва, има за идеал учвршћење и организовање европског мира, држећи се традиционалних пријатељстава и савеза. Исто тако, у декларацији је речено да је основни правац унутрашње политике дат основним законом земаљским, Уставом од 1931 године, у коме се истиче нарочито принцип државног и народног јединства. Аманет који је оставио Блаженопочивши Краљ Александар Први могао се најбоље очувати ако се буде ишло путем смиривања и концентрације свих конструктивних снага народних, путем проширења базе на којој почива државни ауторитет.

Руководећи се горњим принципима, владе, г. др. Стојадиновића имала је у току свог трогодишњег рада да савлада многобројне тешкоће и да издржи борбу са опозиционим и субверзивним елементима да би правац нашег унутрашњег и спољног политичког живота упутила оном путу који највише одговара интересима Југославије. Опозиција је, благодарећи тактици Краљевске владе, свена на минимум; шта више, констатовано је и прилажење извесних партиских формација које су доскора имале изразито опозициони став. Оснивање велике политичке формације Југословенске радикалне заједнице, затим образовање Југораса, рад у народу и победа на општинским изборима претстављају јасан доказ о популарности и поверењу које ужива Краљевска влада у народним масама. Нема сумње, да је Краљевска влада смишљеном и разумном политиком према бившој ХСС, затим окончањем борбе против Конкордата, допринела у знатној мери стабилизацији нашег унутрашњег политичког живота. Као што је нагласио г. др. Стојадиновић, на конгресу омладине ЈРЗ на дан 24 октобра 1937 године, поштовање три имена нашег народа и поштовање признатих вера, обеју азбука, традиције и равноправности, јесу основни принципи делатности државотворне странке ЈРЗ. У овом духу кретала се целокупна унутрашња политика Краљевске владе и она је, по општем признању наше и стране јавности, имала позитивне резултате.

(Наставак на трећој страни)

Г. Даладје против комуниста

(Од нашег дописника)

Париз, јуна. — (Трансконти). Комунисти су се засада уверили да више нису потребни свакој француској влади, која зависи од парламента. Они су увидели још и опасност да може доћи до прегрупације у парламенту, и следствено томе до једне владе без обзира на комунистичку странку, па чак и против њене воље. Због тога су одлучили да нападну г. Даладјеа и надају се на тај начин да изазову пад владе, што би ојачало Народни фронт, или бар да уплаше владу и да је приволе на изјаву, која би пољуљани престиж странке рестаурирала. Скори крај парламентарне сесије, као да је диктовао хитност у послу. Али, напад је морао бити тако организован, да и радикали и социјалисти буду на страни комуниста, и да се изјасне за солидарност.

Из тог разлога стављени су захтеви социјалне природе. На седници финансиске комисије у парламенту стављају комунисти захтев да се одмах повисе плате и пензије државним чиновницима, да захтев закона о породичној потпори фабричких радника буде проширен и на аграрног радника, специјалне благајне за осигурање жетве итд., итд.

Сви ови захтеви имали су само један циљ:

1) да се државном буџету, који влада сад свим силама доводи у равнотежу, зада осетан удар; 2) да се покаже широким пролетерским масама да једино комунисти мисле на њих.

Г. Даладје је овај напад парирао веома вешто. Пре свега је сасвим лојално изјавио да су захтеви комуниста сасвим на свом месту. Али, њихово испуњење он никако не може да одобри, пошто би то оптеретило државну благајну са непредвиђеном сумом од 10 милијарди франака. О расписању једног зајма или повећању пореза уопште не може бити речи, па би овако огроман издатак могао да буде покривен само поновном девалвацијом франка. То би проузроковало скок ценама, што чиновници никако не желе. На тај би се начин уместо побољшања добило погоршање. Осим тога је г. Даладје навео да су догађаји у интернационалној политици доказали да је заоштреност све већа. На овај начин би имало да се постави једно питање, које захтева да се испред њега повуку сва остала: како би се земаљска одбрана довела на један степен, који одговара озбиљности ситуације. Сигурност Француске није зависна само о једној јакој војсци, него и о здравим финансисијама и снази савеза. Када би се сада примили захтеви комуниста, био би уништен сав рад на нормализовању буџета. После овог говора, финансиска комисија је великом већином одбила захтев комуниста.

Моле се ц. претплатници „ДАНА" који нису извршили дужну претплату, да то изволе што пре учинити путем послатих чековних уплатница.

Уплатницу треба читко испунити на бр. 58.460 нашег чековног рачуна са назнаком да ли је нова или стара претплата.

Уколико је који од цењ. претплатника изгубио уплатницу може је добити код саме поште уз цену од 25 пара.

Шта је потребно припремити за прославу 250-огодишњице наше народне сеобе

2

Да није било наше велике сеобе за време патријарха Чарнојевића, 1690, питање је да ли би се растурено и ослабљено Српство, које се налазило у овим крајевима пре 1690, могло и одржати у великој навали мађаризације и у систематском прогањању Срба све до 1918 године. Тих наших старих сигурно би нестало, они би изгинули у силним борбама, у које су били увлачени од Мађара да се боре за туђе интересе. Сеоба Срба, 1690, била је, дакле, од велике националне важности за даљи опстанак и јачање нашег елемента у овим крајевима.

Када све ово знамо, онда морамо да поздравимо најтоплије идеју по којој се 1940 године треба да прослави успомена на 250-годишњицу наше велике сеобе у ове крајеве. Нас патријарх Чарнојевић није довео овамо као голаће, са прњагом на леђима и путничким штапом у руци, као што је то, например, био случај са прецима наших Немаца, који су се, с времена на време, овамо досељавали из Пфалца, Виртенберга, Бадена итд., из Немачке, а тако исто и са прецима Мађара у Војводини, већ нас је довео овамо као људе са пуно блага и имања, са светлим оружјем у руци. У вечитој борби са Турцима ми смо бранили не само свој образ и част, већ смо, прсима и телима нашим, служили као брана и бедем у одбрани западне културе против силног освајача из Азије.

Ми се морамо сетити са великим поштовањем нашег праоца, патријарха Чарнојевића, који је неизмерн оволео свој српски род, који је, можда, могао, за љубав злата и сребра, да избегне велику калварију своју и свога народа, али је, као велики син нашег рода и цркве, оставио своју резиденцију, оставио своју драгу Пећ, само да би нама обезбедио што бољу и сјајнију будућност.

*

Ми смо видели како су Немци за последњих пет година по својим селима свечано прослављали 150-годишњицу свога досељења у ове крајеве. У врло много случајева они су ту прилику искористили да напишу историју својих насеља и развитак места у којима живе. Приказали су културно, бројно, материјално, социјално, економско стање својих места. Монографије су написане најбрижљивије. Из њих видимо како њихову прошлост, тако исто и садашњост. Свечаности, које су трајале обично по два три дана, текле су достојанствено, без пијанки, али весело. У приређивању тих свечаности били су, свакако, на висини. Али у њима са разним и врло лепим програмима нигде није приказана њихова сеоба и то из простог разлога што она није текла као сеоба једног великог дела народа, једне масе, већ се она вршила на парче врбовањем појединаца, понајчешће бескућника. На тај начин постала су поједина немачка села. Слично се, уосталом, догађало и са мађарским насељима.

Са свечаношћу, коју ми морамо одржати поводом 250-годишњице наше народне сеобе, треба на достојан начин да пружимо историске доказе да је Војводина од пре доласка Мађара из Азије била словенска и српска, да је тај свој карактер задржала кроз цео средњи век, а доласком Срба, 1690, он је још више испољаван и утврђен; да је она и данас, у нашој држави, недељива од народне и државне целине и да таква има да остане за вечита времена.

*

Идеја овог јубилеја добила је одређенији облик приликом појаве једне патриотске књиге 1933 године, која је издана у Новом Саду. У овој књизи један графички цртач, који и поред тога што није Србин — заноси се тиме да би сеобу Срба, о њеној 250-годишњици, требало приказати и овековечити у једном тонфилму. Као епизода те сеобе требили би да се прикаже и битка код Сенте, 1697, која је важна и која се одиграла баш на територије наше Војводине, а у којој су учествовале не само српске трупе, рекрутоване од овдашњих Срба из доба од пре 1690, него и новопридошлих Срба под војводом Монастирлијом.

О овом тонфлимском приказивању написао је једну књигу Јулије Брајер, из Сомбора, под насловом: „Проклета Ћуприја". У овом свом делу г. Брајер са изненађујућом упућеношћу приказује све догађаје у вези са сеобом Срба, као и њене узроке, у облику дијалога и разговора.

Колико нам је познато управа Југословенског просветног филма у Београду узела је, 1933 године, овај либрето у критичко расматрање и констатовала да је он врло погодан за приказивање, како са нашег националног гледишта, тако исто и са чисто филмског гледишта. Свакако, ова жеља, да се и у једном тонфилму каже наша народна сеоба у ове крајеве требала би да буде озбиљно проучена, како би се и у дело спровела.

Тоша Искруљев

У ТРИ РЕДА...

:: 120 чехословачких туриста долутовало је специјалним возом из Прага у Сплит, а истовремено 200 на Сушак.

:: Ванредни сабор Народне одбране за избор нове средишње управе одржаће се у Београду 26 о. м.

:: Група бугарских рударских инжењера, која се налази на научној екскурзији по нашој земљи, посетила је досада Дубровник и Сплит, одакле ће отпутовати у Солин, Трогир и Загреб.

:: У Лајпцигу је отворен дванаести међународни конгрес издавача.

:: У Сплиту заседава мешовита комисија претставника југословенских и мађарских државних железница у циљу израде нове робне тарифе за пренос робе између Југославије и Мађарске.

:: У првом тромесечју ове године производња нафте у нашој земљи повећала се за око 430 од сто, тако да је изнела 246 тона.

:: Мисија г. Татареска, коју му је поверио Краљ Карол, у политичко-привредно-војним преговорима у Лондону, своди се, према писању иностране штампе, на стварање једне велике поморске ратне базе Британије на румунској обали Црног мора.

:: Италијанска влада је одлучила да одржи курс лире на садашњем нивоу.

:: Г. др. Петар Зенкл је поново изабран за приматора Прашке општине.

:: Почетком ове јесени отвориће се у Бакру наша прва рибарска школа.

:: Лондонска штампа истиче да дугови бивше Аустрије у иностранству, које Трећи Рајх не признаје, износе око 40 милиона фунти стерлинга.

:: Бечка „Меркур" банка постаће главни немачки новчани завод за трговину са југоисточним европским земљама.

:: Београдска Радио станица преноситће у суботу, 25 о. м., од 9 до 10 часова увече, јубиларни концерт мостарских „Гусала" и сарајевске „Слоге", поводом прославе 50-годишњице ових певачких друштава.

:: Г. Никола Франко, брат генералисима шпанских националиста, предао је, ових дана, акредитиве претседнику Португалске републике код кога је постављен за амбасадора националистичке Шпаније.

ЂУРЂИЈАНЦИ И ЈЕРМЕНИ У МАСАМА СЕ ПРОТЕРУЈУ ИЗ СОВЈЕТСКЕ РУСИЈЕ

Москва. јуна. — (Трансконти). — Страни држављани који живе у Совјетској Русији и надаље бивају искоришћавани и гоњени. После протеривања 70.000 Грка, који на Криму станују већ 200 година, сад су на реду Ђурђијанци и Јермени. Њих Руси сада у масама исељавају. Тако је за последњих 6 месеци из Ђорђије протерано 43.000, а из Јерменије 10.000 особа. Они су насељени у северном Сибиру.

Москва, јуна. — (Трансконти). Резултат преговора који су се у Кремљу водили између кинеског претставника Сун Фо-а и маршала Блихера, је да се сада примећује појачана активност Совјета у кинеском Туркестану. У провинцији Кан Су стигао је пре кратког времена генерал Ма Цу Јинг, вођ племена Дунгана. Генерал Ма Цу Јинг је боравио дуже времена у Русији, где је посећивао „источни курс". Са њиме је дошло неколико руских војних инструктора. Вођ Дунгана тј. кинеских мухамеданаца организовао је једну армију од 15.000 људи, који су стављени под вођство руских инструктора. Та је армија добија совјетско оружје и располаже са тенковима и авионима. Изгледа да ће генерал Ма са том армијом да ступи у рат са Јапаном.

Ратне припреме намећу закључак да у круговима црвене војске намеравају да прошире свој утицај према централној Кини.

:: Наш посланик на бугарском Двору г. Момчило Јуришић вратио се у Софију.

:: „Хрватски дневник" јавља да су у целој Савској и Приморској бановини одржани помени на дан годишњице смрти Павла Радића и др. Ђуре Басаричека.

:: Гроф г. др. Јосип Палфи, брат вође мађарских националсоцијалиста, борави на Јадранском мору.

:: У Сплит је допутовао начелник Берлина г. др. Липерт са госпођом.

:: У Загребу је поново поскупио хлеб.

ТРОГОДИШЊИЦА ВЛАДЕ Г. ДР. СТОЈАДИНОВИЋА

Позитиван биланс спољно-политичке и привредне активности Краљевске владе

(Наставак са прве стране)

Што се тиче спољне политике, г. др. Стојадиновић је изјавио још приликом образовања своје владе да наша земља остаје верна како односима тесне сарадње са нашим пријатељима и савезницима из Мале антанте и Балканског споразума, тако и традиционалној политици пријатељства са Француском. Међутим, имајући у виду тешку међународну ситуацију, г. др. Стојадиновић је нашу спољнополитичку активност схватио као једну целину у вези са нашим унутрашњим и економским развојем. Имајући из дана у дан све нове проблеме, г. др. Стојадиновић је водио рачуна о извесним чињеницама које нису могле а да немају одјека на нашу земљу. Схватајући динамички спољну политику, он је учинио неколико важних и у иностранству веома запажених спољно-политичких потеза који су консолидовали спољно-политички положај Југославије. Закључење југословенско-бугарског споразума, југословенско-италијанског споразума, затим успостављање пријатељских односа између Немачког Рајха и Краљевине Југославије, као и побољшање односа између наше земље и Мађарске, претстављају само неколико најважнијих момената спољно-политичке активности Краљевске владе. Разуме се, да је г. др. Стојадиновић, имајући у виду традиционална пријатељства, настојао да она остану нетакнута и да извесни спољно-политички моменти добију реалнији и правилнији израз. Наше везе са великим силама, првенствено са Енглеском, Италијом и Француском појачане су и употпуњене. Ово је нашло своје признање у многобројним изјавама одговорних енглеских, италијанских и немачких државника.

*

Да би наш економско-привредни живот извела из ћорсокака, Краљевска влада је у току свог трогодишњег рада учинила низ веома важних потеза који су имали за циљ санирање нашег привредног живота и оспособљавање наше пољопривреде за савремену утакмицу на међународном тржишту. Како је наша земља првенствено пољопривредна, то је овом питању посвећена велика пажња. Између осталог извршено је раздужење земљорадника, створени су услови за несметани развој наше пољопривреде и предузет низ корисних потхвата општег карактера, који имају за циљ да нашу земљу учине спремном за све евентуалности. Од необично великог значаја је изградња државних рударских предузећа, подизање великих пећи у Зеници за производњу челика, затим постројења за електролизу бакра у Бору, као и подизање фабрике алуминиума. Све ово предузето је у циљу да би наша народна одбрана била на завидној висини услед све тежих и озбиљнијих међународних компликација.

Краљевска влада, у жељи да на саобраћај прошири и модернизује радови привредних и културних разлога и ради угледа у иностранству, проширила је и употпунила нашу железничку мрежу, а израђен је велики план за изградњу нових путева из зајма од 4 милијарде динара, из кога ће се финансирати, такође, подизање нових мостова, регулације река, изградње аутомобилских друмова и томе слично. Велики хидротехнички радови, који су већ извршени или се налазе у току, затим веома активна грађевинска политика јесте од великог значаја за наш привредни и национални живот. Изградња нових међународних телеграфских и телефонских линија, од које треба поменути на првом месту нашу везу путем подморског кабла Игало—Париз, значи један велики привредни и културни прогрес.

Не мање је значајна социјална и просветна активност Краљевске владе; она уноси један нов дух и систематски рад на спровођењу наше просветне политике. Значајно је, поред осталог, постављање преко 1.500 нових учитеља, отварање нових основних, средњих и грађанских школа, као и унапређење учитеља и професора који су на то годинама чекали. Нашим највишим просветним институцијама и заводима обезбеђено је правилно функционисање додељивањем потребних и веома замашних кредита. Социјалном старању, нарочито нашем радничком законодавству, такође је поклоњена изузетна пажња и учињене су извесне реформе и донети потребни закони, којима се регулише пензионо осигурање радника, минималне наднице и обезбеђење колективног уговора. У здравственој служби такође је констатован велики напредак и борби са епидемијама и заразним болестима дат је нови импулс стварањем потребних институција и кадра за спровођење свих оних корисних акција.

На пољу физичког васпитања такође се запажа необично велики напредак, с обзиром да телесно васпитање народа јесте од основних услова општег народног благостања. Спровођењем у живот обавезног телесног васпитања омладине, као и осталим посебним мерама у погледу побољшања здравствених и хигијенских услова за рад, биће омогућено да наш народ традиционално свестан својих задатака, заузме достојно место у међународној заједници.

У финансиском и трговинском погледу напори Краљевске владе били су крунисани значајним и по наш привредни живот веома плодним резултатима. Државни буџет је уравнотежен и ове године завршен је суфицитом. Активан биланс међународног плаћања јесте последица једне здраве и реалне политике која је систематски спровођена од доласка на управу земље владе г. др. Стојадиновића. Вредност динара је коначно стабилизована, што је повратило поверење код народа.

Овај кратак биланс рада владе г. др. Стојадиновића, која данас улази у четврту годину рада, сведочи о планском и рационалном напретку у свима гранама нашег економског, просветног, социјалног и културног живота. Он речито показује колико је учињено напора да се наша земља изведе из несрећеног положаја, у коме се налазила пре три године. Имајући пред собом велики програм активности за будућност, влада г. др. Стојадиновића ступа у четврту годишњицу своје делатности на корист народа и државе, свесна да је њена досадашња активност била крунисана трајним резултатима. Она ступа са жељом да се кроз свестрану сарадњу свих фактора истраје у настојању за општим напретком. Стога је њен рад правилно оцењен и признат од велике већине наших народних маса и поверење које ужива дају јој право да истраје на путу консолидације земље.

Скупштина Бановинског одбора ЈРЗ Дунавске бановине

Скупштина Бановинског одбора Југословенске радикалне заједнице за Дунавску бановину одржаће се 3 јула у Новом Саду у просторијама „Лојда". Скупштина почиње рад у 10 часова.

Позиви за скупштину достављени су свима среским одборима.

(Из секретаријата Бановинског одбора Дунавске бановине).

КЊИГЕ И БРОШУРЕ КОЈЕ ПРЕПОРУЧУЈЕ Б. ХСС

У недељу је у Бјеловару одржан састанак среске организације б. ХСС коме су присуствовали и претставници б. СДС. На састанку је говорио и изасланик г. др. Мачека г. др. Жига Шол. Према извештају „Хрватског дневника" на састанку су препоручене књиге „Младост и радост", за награду за децу у школама, а затим брошура од Мишкине „Зашто хрватски сељак није комуниста".

ДР. ШОШКИ ЈЕ 6 ЈАНУАРА 1929 ПОШАО СВОЈИМ ПУТЕМ"

Региструјући, у неколико реди, вест о смрти народног посланика др. Луке Шошкиа, „Хрватски дневник" каже: Др. Шошки је рођен у Млинској, у Грубишином пољу. Право је свршио у Загребу. Он је 6 јануара 1929 пошао својим путем прекинувши са ХСС".

ГОДИШЊА СКУПШТИНА ОМЛАДИНСКОГ ОДБОРА ЈРЗ ДУНАВСКЕ БАНОВИНЕ

Омладински одбор Југословенске радикалне заједнице за Дунавску бановину заказао је своју годишњу скупштину за 26 јуни у 10 часова у Новом Саду. Позиви за ову скупштину упућени су свима организацијама.

(Из канцеларије Бановинског одбора Југословенске радикалне заједнице за Дунавску бановину).

ЛЕТОВАЛИШТЕ НА ЈАДРАНУ, У ПЕРАСТУ КРАЈ ДУБРОВНИКА И У ТРОГИРУ КРАЈ СПЛИТА,

за све грађане из Новог Сада и осталих крајева отвара Скаутски Клуб Брђана, уз цену од Дин. 25.- дневно за одрасле, а за децу 15 Дин. (стан и храна). Пријаве се примају до 28 овог месеца.

Обавештења даје Скаутски Клуб Брђана, сваког дана од 6-7 ч., у згради Матице Српске, Трг Ослобођења бр. 2, I кат.

За чланове „ПОВЕРЕЊА" на оброчну отплату. Информације даје канцеларија „ПОВЕРЕЊЕ", Краља Петра I бр. 17.

КОНФЕРЕНЦИЈЕ ЈУГОРАСА У СРЕЗУ ШИДСКОМ

Шид, 23 јуна. — Одржане су конференције „Југораса" у општинама Адашевци, Мала Вашица и Илинцима. На овим конференцијама говорио је г. Гојко Спајић, апс. правник из Шида, о раду владе г. др. Милана Стојадиновића. Конференцијама је присуствовао велики број пољопривредних радника. Одлучено је да се у најскорије време приступи организовању „Југораса" у овим општинама.

Истога дана одржана је увече оснивачка скупштина Југораса у општини Беркасово на којој је говорио г. Гојко Спајић о раду владе на побољшању привредних и социјалних прилика у нашој држави. После овога приступило се избору сталне управе Југораса у коју су изабрани: за претседника г. Срета Радојић, пољопривредни радник, за потпретседника г. Срета Ђуричић, пољопривредни радник, за секретара г. Душан Мишљеновић, општ. писар, за благајника г. Бранко Валентировић, месарски радник; у надзорни одбор изабрани су за претседника г. Петар Поповић, пољопривредни радник, г. Угљеша Мишљеновић, пољопривредни радник за потпретседника, а за секретара г. Мишко Саламон, пољопривредни радник. *(Дан)*

„ОБЗОР" О АКЦИЈИ Г. ДР. РИБАРА И Г. ДР. ДРАГОЉУБА ЈОВАНОВИЋА

„Обзор" у броју од 22 јуна о. г. пише о намераваноме доласку у Београд др. Мачека, па се због тога осећа живље политичко кретање. У исто време критикује рад Рибара и Драгољуба Јовановића, који у Србији воде неку своју посебну акцију. Посета др. Мачека треба да даде нови потицај сарадњи СДК и УО и збијању у што чвршће редове пријатеља Аце Станојевића. Међутим акција Рибарева и Јовановићева долази у неповољни час по УО. Они желе фузију трију група УО са заједничким вођством. А то је неизводљиво с обзиром на страначко-политичк етрадиције у Србији. Поред тога у фузију би ушле ситне групице Дивца, Милојковићева и Топаловића, са мало или нимало присталица. Због тога у најскорије време дошло би до спора и разлаза међу новим политичким оваквим савезницима. У ствари Рибар и Јовановић у УО претстављају тежњу Народног фронта. Најзад Обзор замера овој двојици неистинито рекламисање њихових зборова тобожњим Мачековим присуствовањем.

ИЗЛОЖБЕ ЂАЧКИХ РАДОВА У ВРШЦУ

Вршац, 23 јуна. — Четири вршачке школе — гимназија, грађанска, занатска и основна — изложиле су ручне радове и цртеже својих ученика. Изложба у гимназији по свом обиму обухвата скромне размере. На њој се истичу цртежи у боји старијих и млађих ученика. Нарочито су запажени сликарски радови Војиславе Милосављевић и Ангелине Петровић. У Грађанској школи наставнице гђа Стојанка Марковић и гђа Јелена Николић прикупиле су леп материјал ручних радова ученица ове школе. Рад Олге Крстић, ученице првог разреда, привлачи нарочиту пажњу посетилаца. Изложени су и примерци „Зидних новина" које излазе под редакцијом наставника г. Д. Морачића, а у којима ученици објављују своје песничке и прозне саставе. Занатска школа ове године заслужује нарочито признање. Њен рад је похвалио изасланик Банске управе г. Сократ Јовановић. Публика са нарочитим интересовањем разгледа ову изложбу, тако да су скоро сви изложени радови продати. Како смо обавештени школска управа намерава да у идућој школској години отвори ћилимарски отсек који треба да настоји да се у ткању ћилимова искоришћују чисто војвођански српски мотиви чије су шаре познате по својој укусности. Изложба ученика основне школе је нарочито успела; иначе је врло обимна. Ова одељења су увек препуна ђачким родитељима који уживају у радовима својих малишана. Женски ручни радови показују знатан напредак. Нарочито су запажени ручни радови ученица трећег разреда гђе Стајић, учитељице. Мала Јелена Васић запањила је посетиоце својим дивним гобленима. *М. Н.*

КРОЗ НОВИ САД

Вавилонска кула на периферији Српске Атине

Вредно је понекада завирити у мале, полумрачне, али увек чисте и уредне периферске крчмице нашег града. Ту човек за два и по динара, колико стаје чаша слабог, водњикавог сремског вина, може да чује многе занимљиве разговоре, да стекне импресије и дође до драгоцених података за писање једног романа о модерном, нервозном, шароликом, ведром и, у исто време, тужном, богатом и сиромашном Новом Саду.

Тамо негде, недалеко од Успенског гробља, где почињу да се простиру питоме, бујне, богате и зелене баште наших бостанција и баштована, који гаје разноврсно цвеће, налазе се мале крчме, без чаршава, без столица, са клупама, које су несигурне за мало тежег госта, а које ипа имају дражи лепоте, романтике и примитивности. У тим крчмицама увек налазите на окупу мању или већу групу људи, у свако доба дана.

Док се периферска прашина, која потсећа донекле на чувену лондонску маглу, бори да продре до центра града да тамо конкурише са мало успеха булеварској прашини, у крчми седе разни типови, фигуре, које ретко можете да сретнете на окупу, на улици или у већим локалима, ближе центру.

Мала крчма, са три стола и четири и по клупе (пета клупа је без две ноге, и наслоњена уз зид) претворила се у мали парламент. Управо, то је вавилонска кула у миниатури. Док пијем већ прилично загрејани мађарски кубикаш на свом матерњем језику нешто крупно псује кафанском момку, лепо и чисто одевени стари немачки чичица прича живо нешто о Фиреру, аншлусу и загрејава се националним заносом и криглама пива. За истим столом седи неки занатлија, Словак по народности, и живо објашњава неком Муслиману у фесу, како је скупоћа у Новом Саду страшна, како сиромашан човек не може више ни хлеба да једе. Онај под фесом га слуша слежући раменима. Отпљуцнувши он каже:

— Море, батали ти хљеб! Живели смо ми Босанци годинама без хљеба!

Без хлеба се може, али без ракије и дувана ни макац, брајко!

Један Новосађанин који је дошао са обале Сене...

За другим столом, пуним винских флаша, седи један Лала, елегантно одевени млађи господин (по изговору је Словенац) и старији чичица, са црвеним носем, који заноси француским нагласком.

У највећој мери ме је изненадило, што сам у овој малој периферској крчми наишао и на једног сина демократске и богате Француске. Откуд тај у Српској Атини? Пришао сам столу, претставио се Французу (Лала и Словенац су на мој покушај да им се претставим, одмахнули немарно руком) и замолио га, да ми допусти да седнем за његов сто. Љубазни Француз се обрадовао што чује речи, које му овде, на ивици Српске Атине, у типичној бачкој кафанској атмосфери, на домаку гробља, које потсећа човека на пролазност живота, освежавају успомене на варош на Сени, на завичај, који је он већ давно напустио...

— Јесте ли већ давно овде, у нашој средини, месје? упитао сам свог новог познаника, чији је нос сада, од попијене чаше јаког црног вина, постао за једну нијансу црвенији.

— О, веома дуго! меланхолично ми је одговорио. Волим ову варош! И осећам да ћу ту и умрети... Причали су ми, да су за време ослобођења Војводине овде дуже времена боравили моји сународници... Неки су ту и умирали па ако умрем, волео бих да се и моје кости одмарају у близини моје браће...

У току даљег разговора, сазнао сам од Француза, да се натурализовао код нас да је променио и своје презиме и да има удату ћерку у Београду.

У живом интернационалном шаренилу периферске крчме

Лала и Словенац, очигледно нервирани нашим разговором, поручили су одједном још две литре вина...

У крчми је настао још јачи жагор. Један господин код шанка, изгледало је да је трговачки агент, говори на свима језицима са гостима. Прави је полиглот. Мала вавилонска кула личила је сада на кошницу. Српске, словеначке, мађарске, немачке, словачке и француске фразе су се почеле мешати са разним наречјима из наших југословенских крајева и ту се више ни услужни и пажљиви крчмар није могао снаћи. Лала је покушао на француском да поручи вино, Словак је проговорио немачки, али тако, да га Немац, коме се обраћао није могао разумети, и помислио да брат Словак дроби кинески...

Босанац у фесу посвађао са Мађарем и помињао му Пешту и — мајку. Расположење је било пуно експлозивности, крчмар је нешто дошапнуо момку, Мислим да му је рекао, да иде по стражара, предосећајући гужву у вавилонској кули на периферији!...

Пре него што сам овај живи, брбљиви и толико колорисани калеидоскоп напустио, бацио сам поглед на оног трговачког агента — полиглота. Седео је за столом у углу и гласно хркао, као медвед.

Човек са знањем толико језика, занемео је. Његов сопствени језик потпуно је изнемогао под дејством јаке шљивовице, коју је марљиво љуштио сваког часа. Алкохол је показао јачим од филологије!

Први сумрак почео је да пада на периферију Новог Сада. Још дуго сам чуо вику, жагор и псовке из вавилонске куће, мале међународне оазе Новог Сада, који се не може пожалити да нема интернационално обележје.

В Сп.

НОВА ЖЕТВА ПШЕНИЦЕ ЈЕ НА ПРАГУ

На Новосадској и Сомборској продуктној берзи нова пшеница се у терминским закључцима нотира по 160-170 динара

Како се из званичних извештаја новосадске и сомборске, а и београдске Продуктне берзе могло видети, стање у погледу пшенице било је већ данима непромењено. За стару пшеницу су ретко закључиване продаје по високој цени, која се још упорно одржава.

Нова пшеница се од јуче почела нотирати у оквиру терминског пословања. Ова пшеница је достигла цену од 160—170 динара по метарској центи.

Према саопштењима житарских стручњака, нова пшеница је на прагу. Већ кроз неколико дана, почеће жетва и ићи у пуном јеку. Први жетвени радови почињу у Бачкој, а ускоро после тога и у Банату и Барањи. У Срему ће жетвени радови почети нешто доцније, можда тек почетком месеца јула.

На иностраним продуктним берзама није дошло до значајнијих промена у ценама пшенице последњих дана.

И У БАРАЊИ СЕ ОЧЕКУЈЕ ДОБРА ЖЕТВА ПШЕНИЦЕ И КУКУРУЗА

Батина, 23 јуна. — Ситуација на пољу усева је у Барању необично повољно, нарочито у погледу пшенице и кукуруза. Пољопривредници рачунају не само са квантитативно, него и квалитативно одличним жетвеним приносом.

И изгледи на бербу грожђа су најповољнији, какви већ годинама нису били. Прошлих година су барањски виноградари много страдали од елементарних непогода и штеточина на лози. Ако би овогодишња берба грожђа испала онако, како сада обећава, виноградари би се бар донекле регресирали за раније претрпљену штету. *(Дан)*

ИТАЛИЈА ЋЕ КУПИТИ НАШУ ПШЕНИЦУ?

„Проиа" у краћој белешци пише да ће се идућег месеца састати Велики фашистички савет под претседништвом г. Мусолинија и том приликом третирати питање количине жита која је потребна Италији. Изгледа, каже се даље, да се сада Италија споразумева са Југославијом за набавку жита које јој је потребно. Као што је познато, Италија је у последње време уложила све своје напоре да производња жита у земљи покрије домаће потребе, у чему је и успела.

Показало се, наиме, да је Италија у случају потребе у могућности да производи потребну количину жита, али да она не жели да ово искористи с обзиром да би то значило велико финансиско оптерећење, те је стога одлучила да своје потребе допуни увозом из иностранства.

Бр. Дн. 4424/1938.

ДРАЖБЕНИ ОГЛАС

Дне 3 септембра 1938 г. у 10 сати пре подне одржаваће се код овог Суда у соби бр. 22 принудна дражба некретнина уведене у зем. књ. ул. бр. 1477 града Новог Сада а под парц. бр. 4134 и то кућа и двориште у Новом Саду по земљ. књ. ознаци Житни трг 10 сада међутим Књегиње Зорке бр. 10, иначе познате под називом „Бели Грозд" у износу од 216 кв. хв. као и некретнине под парц. бр. 4135 баште у износу од 35 кв. хв. на истом место и истога пописног броја, а које обе некретнине сачињавају једно тело, изнаша за ону половину која припада овршеници Милутиновић Зорки, утврђена цена износи 138.910 динара.

Најнижа прихватљива понуда тих двеју парцела 4134 и 4135 изнаша за половину дела овршенице: 69.455 дин. словима шездесетдеветхиљадачетиристотинапедесетпет динара.

Исклична цена некретнине уписане у з. књ. ул. бр. 1477 Града Новог Сада, 4138 парц. бр., а то је кућа и двориште у Новом Саду по грунтовној ознаци Житни трг бр. 13 сада Трг Књегиње Зорке бр. 13 у износу од 309 кв. хв. и то само за **половину дела**, која припада овршеници, изнаша 79.905 дин.

Најнижа прихватљива понуда за ову некретнину изнаша 39.960 дин. словом тридесетдеветхиљададеветстошесет динара.

Исклична цена некретнине заведене у з. књ. ул бр. 1477 Града Новог Сада, парц. бр. 5675/2/б—2/б и то оранице у горњем Сајлову у укупној површини од девет јутара и 694 кв. хв. од које некретнине **само половина** у износу од 4 јутра (четири) 1147 кв. хв. припада овршеници изнаша: дин. 54.260.

Најнижа прихватљива понуда ове некретнине изнаша дин. 36.180, словом тридесетшестхиљадастоосамдесет динара.

Позивају се сва лица, која на горњој некретнини имају какво право, због којега дражба не би била допуштена, да пријаве своје право извршном Суду најдаље на дражбеном рочишту и то пре него ли отпочне дражбовање, јер се иначе то право у погледу ове некретнине на штету поштеног купца неће моћи више остварити.

У осталом упућује се на дражбени Оглас, који је прибит на судској табли овог Суда.

Серски суд у Новом Саду
Судско одељ. II б.
дне 17 маја 1938.

Судија: Максимовић Б. Лазар

Данашњи програми у биоскопима

URANIA

5-7.15-9.15 час

Зарах Леандер

у њеном највећем немачком филму

Ка новим обалама

Вили Биргел, Виктор Штал и Карола Хен

Снижене летње цене

ОДЕОН

5-7-9 час

Филм бурног смеха

Весели момци

АПОЛО

5-7-9 час

Усамљено срце

Бењамино Ђили

Снижене цене: 4, 6, 8 и 10 дин.

РЕКС

5-7-9.15 час.

Марлена Дитрих и Гари Купер

у свом најбољем филму

Мароко

Снижене летње цене.

Полиција је похапсила чланове једне лоповске дружине

Пре неколико дана органи Управе полиције открили су једну опасну лоповску банду. Извршен је претрес стана код Зорке Костић, домаћице, 56 године старе, са станом у улици Краљевића Марка 15. Том приликом пронађене су многе крадене ствари из магацина једног надлештва. Поред нових одела, ципела и рубља, у овом стану нађене су још и животне намирнице у великим врећама.

У вези са откривањем ове лоповске банде ухапшен је један пекар, који је био самац код Костићке. Сазнаје се да су они били јаташи једне организоване лоповске банде, намештеника покраденог надлештва, који су, такође, похапшени.

Не знајући како да исхрани шестеро мале деце, једна добра мајка на Сланој бари покушала је да се обеси

Хумана друштва и добри људи требало би да спасу ову сиромашну породицу

Јуче после подне око 5 часова пренета је у Државну болницу Францишка Варга-Кевар, 35 година стара. Она је покушала да изврши самоубиство вешањем. Њена прва комшиница, на Сланој Бари у кући број 94, приметила је њен покушај и у последњем моменту је спасла.

Историја ове сироте жене заиста је веома болна. Она је мајка шесторо деце. Њен муж је умро пре три недеље, оставивши породицу, без икаквих средстава, у највећој беди која се из дана у дан повећава. Францишка се налазила у страшној ситуацији. Последњих дана она није имала више ни толико средстава да би могла да купи бар мало хлеба за своју децу. Она је радила, чинила све да спасе своју децу и себе од сигурне смрти, али сиротој жени то није пошло за руком.

Најзад се решила, не видећи другог излаза, да изврши самоубиство.

Она је у тешком стању пренета у Државну болницу, а шестеро деце без мајке, без хлеба, без заштите, без икога, чекају да им мајка изиђе из болнице да продуже свој тежак живот. Наша хумана друштва и сви добри људи требал би да помогну ову несрећну жену и њену јадну дечицу.

Хапшење потпретседника општине у Мартоношу

Сента, 23 јуна. — Среско начелство у Сенти издало је наређење за хапшење потпретседника општине у Мартоношу, Лајоша Кираља. Он је оптужен, да је проневерио новац који је добио од сељака за општинске пашњаке. Ухапшени Кираљ се брани да је примљени новац предао претседнику општине, пре неколико дана. Претседник општине, међутим, пориче да је то Кираљ учинио. *(Дан)*

—o—

Крваво обрачунавање због дуга од 50 динара

Сента, 23 јуна. — У хатару Горњег Брега дошло је јуче до крвавог обрачунавања између 25-годишњег сеоског момка Имра Бороша и малолетних становника Горњег Брега, Маргите и Карла Ф. Брат и сестра позвали су Бороша на одговорност што још није вратио њиховом оцу дуг од 50 динара, који је узео још пре више месеци. Дошло је до објашњавања, свађе и туче. Карло је са мотиком снажно ударио по глави Бороша и кад је овај пао на земљу, он га је још пет пута ударио ногом по трбуху. Борош је претрпео тешке повреде по глави и трбуху. Остао је онесвешћен на друму.

Сестра и брат, који је испребијао момка, побегли су после тога. Доцније су сељаци нашли онесвешћеног момка на друму и однели га у сенћанску болницу. Жандармерија је повела истрагу. *(Дан)*

—o—

У лудом трку поплашених коња умало није погинуо један 15-огодишњи дечак у Доњем Ковиљу

Доњи Ковиљ, 23 јуна. — Једна права филмска, ванредно узбудљива, сцена одиграла се на главној улици Доњег Ковиља. Из непознатог разлога уплашили су се коњи којима је возио кола, пуна дрвима, 15-годишњи син ратара М. Банића. У лудом трку коњи су полетели улицом. Не могући да их заустави млади дечак је у једном тренутку, када су дрва почела да падају са кола, и сам пао на руду, успевши да се на њој задржи извесно време. Видећи побеснеле коње овдашњи млади трговац г. П. Коларов стао је пред њих и успео да их, уз помоћ полициског наредника г. Радована Крклуша, заустави и тако спасе сигурне смрти несрећног дечака. *(Дан)*

ПОЗИВ

Удружење Јеврејске Болнице „Др. Сингер Бернард“ у Суботици одржаће своју

РЕДОВНУ ГЛАВНУ СКУПШТИНУ

24 јула 1938 год. по подне у 4 сата у већници Јеврејске вероисповедне општине у Суботици, на коју нам је част позвати све чланове Удружења.

Суботица, 15 јуна 1938 год.

Претседништво

Дневни ред:

1) Извештај о пословној години 1937.
2) Закључни рачуни за годину 1937.
3) Извештај надзорног одбора.
4) Предрачун за годину 1938.
5) Евентуални предлози.

Опомена: Само ће се они предлози узимати у расправу, који су 15 дана пре главне скупштине претседништву писмено поднешени.

НОВА УПРАВА УЧИТЕЉСКОГ УДРУЖЕЊА У ВРШЦУ

Вршац, 23 јуна. — Учитељско удружење за град и срез вршачки одржало је своју ванредну скупштину, у присуству школских надзорника гг. Ђоке Марковића и Данила Милошевића и претстојника градске полиције г. Драгомира Игњатовића. Скупштини је претседавао г. Милисав Стајић. У помирљивој атмосфери, с обзиром на раније сукобе двеју група, изабрана је листа г. Милисава Стајића са 63, док је листа г. Угљеше Поповића добила 32 гласа. После извршеног избора извршено је конституисање управе удружења. За претседника је изабран г. Митар Ђуровић, за потпретседника г. Фрања Шелб, за секретара г. Вељко Грубнић, за благајника гца Бланка Бургхарт, за чланове управе гг. Милисав Стајић, Угљеша Поповић и Милосав Лукић, а за заменике гце Вера Протић, Анђелија Милићевић, г.. Корнел Цера. Као делегати за главну скупштину ЈУУ изабрани су: гг. Митар Ђуровић, Бранко Панић и Угљеша Поповић. *(Дан)*

—o—

Два дављења за један дан у Богојеву

Богојево, 23 јуна. — За један дан десила су се овде два несрећна случаја. Милош Стефановић, жандарм из Богојева, хтео је са пуном опремом да се превезе чамцем преко Дунава. Доспео је у јаку матицу, чамац се преврнуо и жандарм са тешким оделом и оружјем се удавио.

Јован Шенген, радник, преносио је дереглијом преко Дунава песак. При једном наглом окретању дереглије, лопата крме захватила је радника и бацила га свом силином у реку. Он се удавио у таласима Дунава. *(Дан)*

Шеф кабинета министра пољопривреде г. Глумац ликвидирао спор око земљишта католичке црквене општине у Старој Кањижи

Стара Кањижа, 23 јуна. — Шеф кабинета министра пољопривреде г. Бранко Глумац, у пратњи г. Драгомира Еберхарда, шефа аграрног уреда стигао је у Стару Кањижу. Г. Глумац је дошао да ликвидира давнашњи спор, који постоји око земљишта католичке црквене општине у Старој Кањижи, а које је потпало под удар аграрне реформе. Решено је да црквена општина добије за 135 јутара земље одговарајућу количину аграрних обвезница.

—o—

Молски молерски радник настрадао од побеснелих коња

Мол, 23 јуна. — Павле Шипош, земљорадник, возио је кукуруз колима кроз главну улицу Мола. Путем су се коњи уплашили и почели бесомучно јурити. Успут су налетели на молерског радника Луку Чорлета, 34 година старог. Услед тешких удараца од коњских копита, Чорлет је претрпео потрес мозга. Пренет је у болницу, али нема наде да ће остати у животу.

ПИЈАЧНЕ ЦЕНЕ У БОГОЈЕВУ

Богојево, 22 јуна. — Према ценама на другим бачким пијацама, у Богојеву влада релативна јевтиноћа у првокласним намирницама. Данашње цене: јаја 35—40 пара по комаду, зелени грашак 1 динар, млади кромпир 1, бутер 18—20, јагоде 3—4. Цене пшенице 250, кукуруза 120 динара. *(Дан)*

Хапшење слуге који је крао кукуруз од свога газде

Кула, 23 јуна. — Жандармерија је ухапсила Стевана Брозовског, који је стално поткрадао свога газду. Брозовски је признао да је украо и продао преко 20 метарских центи кукуруза. *(Дан)*

—o—

Феријални течај за усавршавање управника и наставника Стручних продужних школа

„Дан“ је у своје време јавио да ће се, по одлуци Бана г. Рајића, одржати у Новом Саду феријални течај за усавршавање управника и наставника Стручних продужних школа у Дунавској бановини. Према обавештењу које смо примили течај ће почети 6 јула о. г. у 15 часова, у просторијама Државне трговачке академије. Банска управа обезбедила је учесницима течаја стан и исхрану за време течаја уз врло повољне услове.

—o—

СУБОТИЧКА ХРОНИКА

Удружење гостионичара на свечан начин је прославило 10-огодишњицу претседниковања претседника г. Лојзије Кнапеца. У „Малој гостиони“ на Палићу приређен је банкет на коме су узели учешћа претставници свих привредних корпорација. Прво је поздравио г. Кнапеца г. Ђурица Гаврилов и предао му скупоцени златан сат, као поклон суботичких гостионичара. После тога су говорили г. г. Божидар Николић, претседник Удружења трговаца, г. Коломан Прћић, претседник Удружења занатлија, и Стеван Бурнати, претседник Удружења шпецерајиста. Они су сви изнели велике заслуге које је г. Кнапец својим радом стекао на привредном пољу у Суботици. Г. Кнапец се захвалио присутнима на почасти и на ласкавим речима.

Беркасово – престоница последњег српског Деспота

У оквиру Петрове петогодишњице на Деспотовцу ће се подићи споменик палим херојима за слободу нашег народа

Ми смо, ових дана, регистровали соколско славље у Беркасову поводом освећења и развијања дивне заставе Соколске чете.

Пошто се овде соколство наслонило на једини наш историски споменик у ономе крају и заставу осветило и развило на историском „Деспотовцу", доносимо важнија места из говора кума заставе г. Душана Бабића, старешине матичног друштва, Шид. Г. Бабић је, између осталог, рекао:

„Када је 1389 године пропало Српско Царство на Косову, Турци су постепено освајали једну по једну слободну српску државицу, па су тако напослетку освојили и деспотовину Ђурђа Бранковића која је била најсевернија српска државица.

После тога пљачкашке турске хорде улетеле су у крајеве Угарске, у Срем и Славонију, а угарски краљеви, нарочито краљ Матија ,нису били ради ратовања са Аустријом у могућности да организују ефикасан отпор.

Ови крајеви су тако због честих пљачки, насиља и убијања готово потпуно опустели, јер се становништво повукло према северу да у миру настави свој живот.

Под Турцима, у поробљеним својим земљама, Срби су били свакодневно изложени неправди, гоњењу и пљачкању; живот је из дана у дан бивао све тежи и суморнији — све несноснији. И излаз се тражио какав био и куд био.

Када су у таквим приликама почели стизати позиви и угарских и хрватских великаша, па и самога угарског краља Матије, да се Срби населе у ове још од Турака незаузете али пусте крајеве, — Срби су примали те позиве и примали обећања ове властеле и краљева, којима им се дарују и земље и дају повластице и привилегије, што се — као по правилу — касније није ништа извршавало.

Срби су довучени овамо на празну земљу да буду живи бедем и брана даљем надирању турском на север и запад, „доведени су да се бију и кољу са Турцима, да штите оне који нас и данас овде називају завојевачима и батинашима. А сва обећања остала су само обећања и обмана и постојала су само дотле док се Срби нису доселили — и од тада и постоји у нашем народу она народна: „Обећава куле и градове"" — тј. све оно што неће извршити.

Потомци покорене Српске Деспотовине — потомци деспота Ђурђа Смедеревског — у нашем крају деспот Јован, син деспота Стевана слепог и Мајке Ангелине — организује из своје престонице „Беркасова" отпор и он помоћу угарског краља Матије ствара војску од 12.000 коњаника — песма каже „коњаника тешких оклопника" и одавде се залеће све до Зворника и Ваљева и чини чуда разбијајући Турке лево и десно.

На овоме месту су се 1467 године, осам дана играле витешке игре. Осам дана је Беркасово пливало у радости и весељу од витешких игара у почаст посете угарског краља Матије.

У данашњици треба све ово да се зна, треба да се новим нараштајима ово у срце усади, треба да се каже истина, јер Аустрија није дала да се у школама ово учи и деци саопштава. Треба да знамо како смо преварени обећањима са једне стране, а са друге стране притешњени очајем дошли у ове крајеве не као завојевачи, него да будемо чувари гинемо за оне који хоће и данас да нас овде прикажу као освајаче и тлачитеље.

Мора да се зна ко је овде домаћин, мора да се зна да је ово земља Србинова, да је овде земља Соколова, да је ово као и Соколска организација — Свесловенска гарда — и да је сваком брату Словену — ту разумем и Србина и Хрвата и Словака и Русина — ово мајка отаџбина. Ова груда, натопљена крвљу оних заборављених витезова Деспота Јована, треба да буде свима нама једнако света — али треба да се зна и то да је на овоме месту Србин домаћин, а сви остали његова мила и драга словенска и југословенска браћа ,да су се сви остали народи одавде добровољни повукли и да од тада са нашом грудом земље немају ништа више заједничког.

Када је 1502 године, Деспот Јован на овоме месту испустио своју племениту душу и када није остало иза њега мушког потомка, савила се овде и јуначка застава његових коњаника, а тужбе странице наше историје се и даље пишу.

Данас, после 436 година, у ослобођеној отаџбини ми соколи дижемо ову савијену заставу, усправљамо је и позивамо у првом реду све Вас, драги Беркасовци, Вас потомке Деспота Јована и његових верних сарадника, да ступате под овај барјак соколског братства и једнакости.

Нека од данас ова наша светиња буде крсташ барјак Бошка Југовића под којим ће се окупљати сва наша југословенска омладина да на традицијама и идеалима Деспота Јована са његовог Деспотова просветли просветом и национализмом кроз целу ову деспотовину за добро и напредак целог нашег рода, а за сјај и срећу нашег Првог Старешине, Њ. В. Краља Петра Другог.

РЕСТОРАН ПАРК хотела сваки дан дансинг и лесковачки специјалитети на роштиљу

Ја сам срећан и поносан, а ове речи изговарам као старешина матичног друштва Шид и девет соколских чета: Беркасова, Бачинаца, Привине Главе, Адашеваца, Илинаца, Моровића, Вињићева, Товарника и Јамене, што данас у слободној отаџбини могу да поздравим претставнике наше јуначке и славом овенчане војске. Њих, живе витезове и претставнике оне светле јуначке генерације која је својим неизмерним жртвама створила ову велику нашу отаџбину — а нас ослободила.

Брата пуковника Војислава Марковића као једнога од ретких преживелих учесника славне „Кумановске битке, као борца и преживелог хероја са нашег Сремског Косова — са битке на Легешу, код Митровице, 1914 — а данас као команданта нашег војног округа и брата сокола посебно поздрављам; срећан сам као и сви ми што нам је Бог подарио ово задовољство да на рововима слободе и правде генерација Деспота Јована у заједници са витезовима генерација осветника Косова и Сливнице, ослободитеља и ујединитеља развијемо барјак новог доба, барјак соколских и свесловенских идеала".

Г. Бабић је потом предао освећену заставу заставнику.

После завета барјактара Немање Митровића и поздрава пуковника г. Марковића — све старешине соколских чета, на челу са старешином старешином друштва г. Бабићем, положиле су, пред неколико хиљада сокола и народа, свечану заклетву да ће на Деспотовцу, у оквиру Петрове петогодишњице, подићи споменик захвалности свима знаним и незнаним јунацима, палим у борбама за слободу нашег рода и да ће тако овековечити ово свето и велико место где се некада последње копље поломило из слободне српске државе у борби са завојевачем.

Репортажа: „Дана"

ШПИЈУНАЖА

Јуче, данас и сутра

ПИШЕ: ВЕЛИСЛАВ СПАСИЋ

28

Овај генијални човек, који је ,као аматер почео да ради тај тежак и само за велике главе створен посао, учинио је Енглеској огромну услугу. Многи и данас тврде у Енглеској да се сер Ивингу може у многоме захвалити што је пронађена тајна шифра немачке ратне морнарице. Неки шпијунски пустолови покушали су још пре рата да за скупе паре продају енглеском генералштабу тајну шифру немачке флоте. Кад је новац за то исплаћен, тек тада се установило да су ускоро и подвалили генералштабу и дали обичан фалсификат. Морао је доћи мајстор, као што је био сер Ивинг, који је заиста успео, сам без ичије помоћи, да одгонете велике тајне немачке шифре. Захваљујући тој чињеници, могли су Енглези за време Светског рата да прате тачно сваку појединy фазу у кретању немачких ратних бродова и подморница. У највећој тајности организоване акције немачке морнарице биле су до краја рата, такорећи, отворена књига за енглески адмиралитет и стога није чудо да је Енглеска, упркос упорног и зверског подморничког рата од стране Немачке, ипак успела да одржи свој доминантни положај на Атлантском океану и Средоземном мору и у Северном и Источном мору. Томе се може захвалити што ,је блокада централних сила за време рата скоро стопроцентно успела.

Генијални специјалиста за дешифровање и најзамршенијих радиограма, телеграма и шпијунских извештаја, сер Алфред Ивинг био је у могућности да стално и потпуно поуздано обавештава енглески адмиралитет о маневрима немачке ратне флоте. То је било важно већ и због тога, што је британски адмиралитет, на основу Ивингових извештаја, могао благовремено да предузима потребне мере и ступи у контраакцију против намераваних напада немачке ратне морнарице.

Сер Ивинг се прославио највише у чувеној дипломатској афери, која се десила 1917 године, пре ступања Сједињених Америчких Држава у Светски рат. Реч је о „Цимермановом телеграму", који је Ивинг преко енглеске војне радио станице шифровано добио и за неколико минута дешифровао. Енглески радио-телеграфисти су том приликом направили најуспелији лов у току рата. Они су ухватили шифровани радиограм министарства спољних послова у Берлину, послат немачком посланику у Мексику.

Ивинг је тим чувеним телеграмом, који је демаскирао подмуклу акцију немачког министра спољних послова Цимермана, учинио огромну услугу не само Великој Британији, него и целој Антанти.

У том историском телеграму је Цимерман давао подробна упутства немачком посланику у Мексику и посланику у Вашингтону, да са мексиканском владом преговарају о склапању савеза између Немачке и Мексика. Према томе плану, Мексико би, у блиској будућности, извршио оружани напад на Сједињене Америчке Државе и тако ове у знатној мери онеспособио за улазак у рат на страни Антанте, против Немачке.

Овај маневар царске Немачке није успео само због тога, што је Ивинг на време обавестио о Цимермановом телеграму надлежне и влада у Вашингтону је благовремено била обавештена о подмуклим намерама и ратним припремама Мексика, свог јужног суседа.

КАКО ДАНАС РАДИ „СЕКРЕТ СЕРВИС"

Данас, 1938, одељење „Секрет сервиса" за шифре нема толико тежак и опсежан делокруг. У доба мира, ово одељење доставља и прима све строго поверљиве извештаје, који се односе на дипломатску службу Велике Британије. Ту је најважнија дипломатска кореспонденција између појединих британских амбасада и посланства на страни и Форен Офиса.

Не би се могло рећи, да су стручњаци за дешифровање у „Секрет сервису" данас докони и да мало раде. Догађаји у Шпанији и на Далеком Истоку, превирање у европској кошници, упорна и све интензивнија пропаганда треће интернационале, као и многи други вижни и деликатни догађаји у свету, нагоне „Секрет сервис" да будно мотри на све оно, што се иза кулиса догађа, говори и предузима. Ово позерљиво, строго дискретно одељење енглеског министарства спољних послова мора да буде „о куран" са целокупном спољно политичком ситуацијом, не само у Европи, него и на свима осталим континентима.

СПОРТ

Драматична борба за светско првенство у боксу

Црнац Луис је у првој рунди нокаутирао Шмелинга

У присуству 80.000 гледалаца ноћашња борба је трајала само 2 минута и 4 секунде

Њујорк, 23 јуна. (А.А.) — ДНБ јавља:

Бокс-меч Луис—Шмелинг добио је изненађујући завршетак. Луис је препао Шмелинга већ у првој рунди једним опасним ударцем, тако да је Шмелинг још пре него што је био свестан опасности већ био оборен на земљу. Док је судија избројао до шест, Шмелинг се подигао, али га је Луис поново страховитим ударцем оборио. Шмелинг се, додуше, опет подигао, али више није био способан за одбрану.

Уз френетичан аплауз 80.000 гледалаца, међу којима су били и оба сина претседника г. Рузвелта, Луис је проглашен за светског првака свих категорија. Борба је трајала свега 2 минута и четири секунде.

Шмелинг о своме поразу

Њујорк, 23 јуна. (А.А.) — ДНБ јавља:

Бокс-меч за светско првенство између Луиса и Шмелинга, имао је резултат каквом се, вероватно, сам Луис није надао. Већ после два минута и четири секунде било је извесно да Џое Луис остаје светски првак. Шмелинг није схватио опасност која му је претила од непрекидних тешких ударца Црнца, па је покушао да их хладно одбија. Међутим, страховити ударац у бубреге оборио је Шмелинга двапута на земљу, па је, затим, његов менаџер бацио пешкир у знак одустанка од даље борбе.

Сензационалну победу Американца одушевљено је поздравило 80.000 гледалаца.

Спортски уредник ДНБ-а посетио је Шмелинга одмах после борбе у његовој кабини. Том приликом Шмелинг је изјавио:

„Одмах с почетка борбе добио сам један страховити ударац у бубреге. Неколико секунди био сам без свести и превијао сам се од болова. Сећам се да је Луис сместа схватио ситуацију, па је почео поново са својим страховитим ударцима чим сам стао на ноге. Не верујем да исход меча одговара сразмери снага између мене и Луиса. Учинићу све да се по трећи пут сретнем са Луисом. Ниуком случају не мислим да се одрекнем бокса'".

ЗА УЛАЗАК У НАЦИОНАЛНУ ЛИГУ

Играчи Војводине изјављују да ће се у Осијеку борити до последњег даха

За последњих неколико дана имали смо прилике да разговарамо са играчима Војводине о недељној утакмици између новосадског првака и Славије из Осијека. Што је најинтересантније, сви првотимци црвених, почев од Матића и Плаца па до левог крила Велкера, изјављују да ће у Осијеку наступити са непоколебивом вољом да се жртвују до последњег даха и изражавају наду да им успех у том случају неће изостати. Код сваког играча примећује се очигледно расположење и спремност на најжешћу борбу.

Колико смо могли запазити, играчи Војводине поправили су нешто своју физичку кондицију. Нарочито је у томе погледу напредовао Загорац, а исто тако и десно крило Срећков. Тренер г. Фриц Левитус стално је са играчима, чије покрете будним оком прати и вредни вођа фудбалске секције црвених г. Мика Поповић.

Војводина у Осијек путује већ у суботу после подне, да би играчи били што одморнији и да би се над њима у суботу увече могла имати пуна контрола.

*

Према одлуци Судиског одбора ЈНС-а, утакмицу између Славије и Војводине судиће познати загребачки судија г. Миленко Подупски. Избор је, свакако, срећан, и са стране Војводине нас уверавају да је у редовима црвених изражено пуно задовољство поводом делегирања г. Подупског за вођење ове тешке и важне утакмице.

Поред инжињера г. Мике Поповића из Београда, г. Миленко Подупски важи данас за најбољег југословенског фудбалског судију. Да је ово тачно доказ је и то, што је Средњеевропски куп-комитет одредио г. Подупског да 3 јула о. г. води утакмицу између Спарте и италијанског клуба Ф. к. Ђенова у Прагу. Иначе, г. Подупски је досада водио Војводини читав низ утакмица и то увек са највећим успехом.

*

Несумњиво је да ће на овој утакмици и навијачи имати да кажу своју реч. Засада има пуно изгледа да ће Војводину помоћи у Осијеку преко три стотине њених најватренијих навијача и највернијих присталица. Клуб пријатеља с. к. Војводине, који је основан још прошле године, води најживљу акцију да се за специјални воз за Осијек пријави што већи број навијача црвених. Како је цена за навијачки воз врло јевтина, свега 45 динара, а пут до Осијека и боравак у овом лепом славонском граду претстављаће изванредно пријатан излет, скопчан са једном врло узбудљивом фудбалском утакмицом, сви су изгледи да ће навијачки воз свакако успети.

—o—

Навијачки воз за Осијек

свакако ће кренути. У току јучерашњег дана поднет је велики број пријава, па се већ и по томе види да за утакмицу између Војводине и Славије влада велико интересовање. Навијачи Војводине не желе да препусте своја љубимца неизвесности, те желе да му помогну својим бодрењем. Цена возњи за тамо и натраг стаје свега 45 динара, а пријаве прима „Путник" до суботе после подне. Замољени смо да упозоримо навијаче, да им се скреће пажња да је број места ограничен, те да пожуре са пријавама.

—o—

Победа кикиндског Жака у Жомбољи

Жомбоља, 23 јуна. — Овде је гостовао кикиндски Жак против комбинованог тима „Херте" и Жше кога је победио са 3:0. Голове су дали Хајденфелдер 2 и Кљајић.

СРПСКИ УЧИТЕЉСКИ КОНВИКТ У НОВОМ САДУ извештава заинтересоване, да овога лета — услед техничких разлога — неће у његову летовалишту на Омишљу, острво Крк, летовати, како је раније објављено, три групе, него две. Прва група полази из Новог Сада првог јула увече у 21,21 с., а друга група полази 24 јула у исто време. Пристојба за летовање остаје иста како је већ објављено.

10 ЈУЛА У НОВОМ САДУ

„Данубиус" ове године организује веслачко првенство Подунавља

у оквиру прославе 50-годишњице од оснивања клуба

Као што је познато, новосадски клуб „Данубиус" преузео је да ове године организује утакмице за веслачко првенство Подунавља. Утакмице ће бити одржане 10 јула о. г. у Новом Саду, на стази, на Дунаву, између Каменице и Новог Сада. Старт ће бити на сремској страни, код купалишта друштва „Фрушка Гора" у Сремској Каменици, а циљ ће бити постављен на новосадској страни, код клупске куће „Данубиуса."

Истога дана пре подне, „Данубиус" ће свечано прославити 50-годишњицу од оснивања клуба. У присуству изасланика Југословенског веслачког савеза и претставника свих клубова који ће узети учешћа на регати за првенство Подунавља, биће одржана свечана седница клуба. Потом ће се извршити крштење нових чамаца, једног четверца преклопне градње и једног скифа, а после подне, у 4 часа, одржаће се на Дунаву веслачке утакмице. На овом такмичењу учествоваће веслачки клубови из Београда, Земуна, Смедерева, Осијека, Загреба и још неких других места.

Увече ће на Штранду бити приређен велики кермес, за који се врше највеће припреме. Из секретаријата „Данубиуса'" уверавају нас да ће све ове приредбе бити изведене на начин који још није забележен у Новом Саду.

СТЕЧАЈ

за надзорника, надзорницу, 2 префекта и 1 префектицу у Српском учитељском конвикту у Новом Саду.

Услови: за надзорника-ицу, да су професори, а префекти да су апсолвирани филозофи, здрави и без телесне мане.

Плата надзорника-це је 1000 дин., а префекта 750 дин. месечно. Осим тога сви уживају у заводу стан, храну, огрев, прање веша и осветлење.

Рок стечају је 15 август 1938., а ступање на дужност 1 септембра 1938 год. Избор важи за 1 годину дана.

Молбе снабдевене документима у препису и описом живота упутити управи.

СТЕЧАЈ

за домаћицу у Српском учитељском конвикту у Новом Саду.

Услови: домаћица треба да је интелигентна, здрава и способна за домазлук. Плата 500 дин. месечно, стан, храна, огрев, прање веша и осветлење. Личан приказ обавезан, а том приликом ће јој се дати обавештење о дужностима.

Рок стечају је 15 август 1938 год., а ступање на дужност 1 септембра 1938. Избор важи за 1 годину дана.

Молбе снабдевене документима у препису и описом живота упутити управи.

МАЛИ ОГЛАСИ

ТРАЖИМО

млађег Новосађанина са матуром за канцеларског практиканта. Својеручно писане понуде под насловом **„Будућност"** слати на администрацију листа. (1951)

УЗ ИНТЕРНАЦИОНАЛНИ ПУТ

на најлепшем месту, с дивним погледом, у непосредној близини виле г. нам. Станковића у Чортановцима продају се 4 парцеле земљишта по 12.000 дин. Свака парцела има мали део шумарка. **Упитати у администрацији листа.** (1931)

КРЧМА

добро уведена близу пијаце, продајем услед болести. Упитати у администрацији Дан. (1953)

ЗУБНА ОРДИНАЦИЈА

у Сомбору, добро уведена, са најмодернијим уређајем услед смртног случаја се хитно продаје. Упитати: Шмолка огласни завод Нови Сад. (1955)

НОВОСАДСКИ ЖИВОТ

КРОЗ НОВИ САД

Библиотека Матице српске отворена од 8—12 и 15—17 часова. **Музеј Матице српске** отворен од 11—12 часова.

ДЕЖУРНЕ АПОТЕКЕ

Од 18 до 24 јуна

Апотека Аларгић Мр. Светозара, Трг Косте Трифковића бр. 6. Телефон бр. 24-81.

Апотека Дивилд Мр. Јоце, Булевар Краљице Марије 7. Телефон бр. 32-00.

БУКОВИЧКА МИНЕРАЛНА ВОДА

„Књаз Милош" Ш. Д. Б. НОВИ САД Трифковићев трг 3/I. Телефон 20-20 и 32-42 — Код филијала: СОМБОР Телефон 69. — СМЕДЕРЕВО: Телефон 47. КРАГУЈЕВАЦ: Телефон 88 и ПЕТРОВГРАД: Телефон 169.

*

РОЂЕНИ, ВЕНЧАНИ И УМРЛИ

Рођени су: Женско дете Јована Фабијана, носача и Јулишке Шрек. — Женско дете Анке Јоргин, надничарке. — Женско дете Мите Арсенин, зидарског помоћника и Зорке Белић. — Мушко дете Аце Борчанског, прив. чиновника и Олге Вељков. — Женско дете Јулке Димић, раднице. — Женско дете Јулке Димић, раднице. — Мушко дете Миливоја Марића, надничара и Данице Бардачки. — Јелена, кћи Јована Беднарика, надничара и Маргите Заварко. — Михајло, син Николе Фидлера, механичара и Јозефине Рот. — Марија, кћи Беле Колб, фабр. радника и Изабеле Хофман.

Венчани су: Душан Јосимовић, кројачки помоћник и Штефанија Шлинкхабер. — Глигорије Лазић, ливац и Цецилија Брадач.

Умрли су: Ленка Шилић рођ. Миладиновић, домаћица, стара 68 год. — уд. Розалија Томас рођ. Тил, домаћица, стара 82 год. — Фрања Федерштил, дете, старо 9 мес.

НОВОСАДСКА БЕРЗА

Нови Сад, 23 јуна 1938.

У берзанском промету закључено је данас:

ПШЕНИЦА: бачка 78-79 2% к. д. 247.50—250; банатска 78-79 2% к. д. 242.50—250; потиска 78-79 2% к. д. 250—252.50; сремска 78-79 2% к. д. 247.50—250.

КУКУРУЗ: бачки и сремски к. д. 116—117, банатски к. д. 112—113.

БРАШНО: 0гг и 0г бачко и банатско 355—365; број 2 335—345; број 5 315—325; број 6 295—305; број 7 220—230; број 8 122.50—127.50; 0гг и 0г сремско и славонско 350—360; број 2 330—340; број 5 290—300; број 7 220—230; број 8 122.50—127.50.

МЕКИЊЕ: бачке, сремске и банатске к. д. 117.50—125.

ПАСУЉ: бачки и сремски без вреће к. д. 202.50—205.

МАСТ: у кантама по 25 кг бруто за нето к. д. 1330—1350.

ТЕНДЕНЦИЈА: пшеница мирна иначе непромењена.

ПРОМЕТ: средњи.

ФОТО-АМАТЕРИ!

свеже и јефтине рол-филмове можете добити у ФОТО-СТУДИУ „РОЈАЛ", Трг Ослобођења 2.

ИАКО СЕ БЛИЖИ КРАЈ ЈУНА

На „Зеленој пијаци" нема још њеног најважнијег артикла — патлиџана

Извоз још није кренуо

Приближује се и крај јуна, а на новосадској „Зеленој пијаци" још нема патлиџана. Ранијих година било га је већ почетком јуна, па и последњих дана месеца маја.

— Шта ћете, господине, дуго је било хладно време, а убише нас и јаки мразеви, — жали нам се један баштован.

Новосадска „Зелена пијаца", чувена са свога патлиџана у читавој Средњој Европи, нема још свој најважнији артикл. Баштовани нас уверавају да ће га бити за који дан. Кажу, треба имати стрпљења. А дотле се патлиџан, довезен из јужних крајева, продаје по врло високој цени. Замислите, килограм од 12—18 динара!

*

Иако још нема патлиџана, пијаца је данас била врло жива. Главни артикли били су боранија, која се навелико продавала по 3.50 до 4 динара килограм, и грашак, чија се цена креће од 2 до 2.50 динара навелико. Кромпир је доста јевтин и стаје свега 1 до 1,20 динара по килограму. Нови црни лук (старога, такорећи, и нема) стаје пола динара свежањ, или 5 свежања за 2 динара (скоро читав килограм). Остале цене крећу се овако: лук (бели) 0,50 динара свежањ, купус 1 главица 1 динар, карфиол 1—3 динара комад (према величини), кељ 00,50 до 1 динар комад, зелена паприка 100 комада 25 динара (4 комада за 1 динар), паприка за пуњење (бабура) 0.50 динара комад, келераба 2 д 3о свежња за 1 динар, шпанаћ 1.50 до 2 динара килограм, бундеве 2 до 3 динара комад, салата пола динара комад, пасуљ зрели (жути) 2.50 до 3 динара килограм, пасуљ бели 2.50 до 3 динара по килограму, цвекле пола динара свежањ.

*

Воћна пијаца није нарочито разноврсна. Јабука петровача још нема. Трешње, вишње и јагоде су доста скупе. Данас су, например, вишње продаване навелико од 3 до 6 динара килограм. Трешње стају од 2—5 динара, а јагоде од 2—6 динара. Рибизле су ове године врло лепе и укусне, стају од 2—4 динара по килограму, навелико, а огрозд је прилично скуп, од 4—6 динара по килограму.

*

Живинска пијаца има свој специјалитет у младим пилићима за поховање, који су доста скупи, јер стају од 15—20 динара пар. Кокоши су продаване по 35 до 45 динара, гуске од 50—60, патке од 40—50, ћурани од 70 до 90 динара пар. Јаја су нешто скупља и стају 15 до 18 комада за 10 динара.

*

Марзена пијаца, због сточне заразе која још увек влада, доста је слаба. Најбољу прођу имају свиње, а затим телад и јагњићи. С обзиром на то, цене у месарницама кретале су се овако; свињско 12—14, говедина 8—12, телетина 14—18, овчије 10—12, јагњетина 12—14, маст 13—14 динара.

*

Промет на пијаци своди се, засада, на локалну тражњу, док се за извоз још не купује. Изгледа да извозницима још не конвенирају цене и чекају повољнији моменат. Појавом првога патлиџана на „Зеленој пијаци" од новосадских баштована, несумњиво је да ће и извоз баштованских производа кренути убрзаним темпом.

ЗЕМАЉСКО ТАКМИЧЕЊЕ ХАРМОНИКАША, ГИТАРИСТА, ПЕВАЧА И ПЕВАЧИЦА СЕВДАЛИНКИ ОДРЖАЋЕ СЕ У НОВОМ САДУ

Савез народних професионалних музиканата Краљевине Југославије приређује у суботу, 2 јула о. г., у 9 часова увече, први пут у Новом Саду, свој земаљски конкурс хармоникаша, гитариста, и певача севдалинки за првенство у 1938 години. Ова занимљива утакмица наших музиканата одржаће се у башти код „Османа", у Змаја Јовановића улици број 18.

Пријављен је досада велики број такмичара и такмичарки које њихов савез пушта да учествују у врло великом броју на утакмицама. Према свему изгледа да ће ово музичко такмичење бити врло интересантно.

Такмичаре и такмичарке оцењиваће стручан жири, састављен од композитора и професионалних музиканата.

Завршени виши течајни испити у Женској реалној гимназији

Јуче су завршени виши течајни испити у Женској реалној гимназији. После завршених писмених испита објавили смо имена тринаест ученица које су ослобођене усмених испита. На усмени испит пуштено је 35 ученица.

Резултати матурских испита су:

у а)разреду: са одличним успехом положила је гца Емилија Секицки, са врло добрим успехом гце Мира Вајс, Даринка Илијин, Вера Кузмановић, Љубица Марковић и Магдалена Цукермандел, са добрим резултатом гце Олга Јањић, Ангелина Станковић, Татјана Тишма, Боришка Ујхази и Валерија Фан. Пет ученица упућено је на поправни испит а две су пале на годину дана.

у б) разреду резултати су следећи: са врло добрим успехом матурирале су гце Вера Вајскопф, Вера Вилхајм, Видосава Николић и Соња Спалатин; са добрим успехом: Магдалена Веселиновић, Олга Дајч, Софија Иванчевић, Штефица Комесаровић, Јоланка Месарош и Марија Михалцић. Шест ученица полагаће после два месеца поправни испит, док је једна ученица пала на годину дана.

—o—

Ученици основних школа из кулског среза посетили Нови Сад и Каменицу

У среду су 68 ученика и ученица основне школе из Вепровца, срез кулски, посетили Нови Сад. Деца су пре подне под вођством својих наставника, посетила Сремску Каменицу, где су били на гробу дечјег песника Змаја Јована Јовановића, а касније су се задржали у Каменичком парку, а затим су разгледали знаменитости Новог Сада.

ДНЕВНЕ ВЕСТИ

Распоред певачких хорова: у недељу 26 јуна установљен је следећи распоред хорова за појање при Светој Литургији: Саборна црква: Руско русинско православно црквено певачко друштво „Зарја"; Алмашка црква: хор школе Змај Јове под управом Владимира Пајића, облачење и апостол школа Св. Милетић, Лазар Андрић; Успенска црква: Ратарско црквено певачко друштво, облачење и апостол Мушка грађанска школа; Николајевска црква: Руско црквено пев. друштво Григориев, облачење и апостол Мушка грађанска школа; Капела у Петроварадину: Непотпуна мушка реална гимназија. У Саборној цркви на дан 28 јуна појаће Српско занатлиско пев. друштво „Невен".

На Видовдан прославиће своју славу, културно хуману удружење Босанаца и Херцеговаца, као успомену на сарајевске атентаторе, који су жртвовали своје младе животе за наше ослобођење. Слава ће се одржати у Сремској Каменици, у башти гостионице „Штауб" у непосредној близини пристаништа, у 16 часова после подне. После свечаног дела наставиће се са традиционалним босанским теферичем.

Скупштина Клуба железничара. У недељу пре подне у 8 часова одржаће се скупштина Клуба железничара присталица Југословенске радикалне заједнице у Железничарском дому, под претседништвом инжињера г. Александра Ђосића.

—o—

Прогноза времена:

ОБЛАЧНО СА ПЉУСКОВИМА

Прогноза времена за 24 јуни: Постепено повећање облачности од северозапада, које ће бити праћено пљусковима и местимично олујом уз извесно захлађење. Сунце излази у 3.50, а залази у 19.28

Главни уредник: ЛАЗАР АТАНАЦКОВИЋ, Ст. Брановачка 11. — Власник за ДАН к. д. СВЕТОЗАР ЋИВАНОВИЋ, Јована Бошковића 1

Штампа „Дан" к. д., штампарско предузеће, Краља Александра ул. 7.